

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum IV. Diversæ clausulæ explanantur, quæ solent in privilegiis Pontificum reperiri, vel in eorum confirmationibus, & revocationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

de matrim. c. 3. n. 101. ubi diximus valere matrimonium celebratum à procuratore, non præmissis denuntiationibus, quamvis mandans, seu dans illi potestatem, non aliter dederit, nisi ut celebret præmissis denuntiationibus. Quia cum talis conditio habeatur ex jure communi, ad licitè, non ad validè contrahendum; sic esse appositam in mandato, nisi aliud constet, esse judicandum.

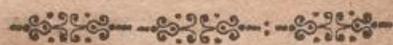
Privilegium locale, & personale exponitur.

36. Nono dividitur privilegium in personale, & locale, De personali jam diximus numero decimo septimo. Locale est, quod Ecclesiæ, Collegio, hospitali est concessum, & est reale, & sic transit de persona in personam: illoque gaudere possunt omnes, qui temporis successu monasterium vel Ecclesiam possident, donec omnino destructa sint, sine spe refectionis; nam si spes subsistat reparationis, adhuc post destructionem perdurat privilegium, & censetur adhærere solo argumento ex l. ad sacra, ff. de contrahend. emptioibus, & Glossa in cap. pastoralis 7. questione secunda, Layman. libro primo, tractatu quarto, cap. 23. numero secundo. Lezana tomo quarto, verb. privileg. numero quarto. Garcia in polit. regul. tomo primo, tractatu octavo, ff. 1. dub. 2. num. 1.

Perpetuum, & temporale privilegium explicatur.

37. Decimo dividitur privilegium, in temporale & perpetuum. Perpetuum est, quod absolutè, & absque ulla determinatione temporis conceditur alicui Dignitati, Religioni Ecclesiæ, Monasterio, &c. & sic omne privilegium reale, absque ulla determinatione temporis datum, perpetuum est: & ideo, quando Princeps

vult ad tempus durare, illud determinat; proindeque si absolutè expeditur, in perpetuum expeditur censetur. Temporale est, quod vel pro temporis duratione datur, vel particularibus personis, ut talibus conceditur; quia ut diximus numero decimo octavo, privilegium personale, solum sequitur personam, & cum ea extinguitur: Durat tamen pro vita illius, (nisi aliud exprimat) hoc ipso, quod absolutè concedatur; ob idque dicitur vitale. Sic communiter Doctores.

PUNCTUM IV.

Diversa clausula explanantur, quæ solent in privilegiis Pontificum reperiri, vel in eorum confirmationibus, & revocationibus.

38. PRÆTER diversas species privilegiorum, quas puncto precedenti explicuimus, dantur aliæ quasi species eorum, quæ proveniunt ex diversis verborum formulis, quibus conferuntur, revocantur vel confirmantur, quas oportet scire. Quia cum tota vis privilegii ex verbis, quibus expeditur dependeat; necessarium est scire quid hæc vel illa verba significant, sub quorum tenore solent frequenter concedi. Frequentiores formulæ, seu clausulæ sunt istæ: *ad instar, ex motu proprio, ac certa scientia, de plenitudine potestatis, appellatione semota, non obstantibus, dummodo non ex confidentia, vel non censeantur revocata, nisi de hysdem de verbo ad verbum men-*

Clausula frequenter censentur.

tio fiat, quorum tenores, quatenus sunt in usu, quatenus sacris canonibus ac decretis Tridentini non adversantur, sup- plentes omnes & singulos defectus, prorsus eximimus ac totaliter liberamus, de- cernimus irritum, &c. ex tunc prout ex nunc: non sint commissa in contemptum clavium, per quas omnes breviter per transibimus.

De privilegio ad instar.

Explica- tur pri- vilegium ad instar, & varia eius con- ditiones.

39. Illud dicitur privilegium ad instar, quod ad similitudinem, & exemplum alterius concessum est, ut si concessio alteri privilegio, tibi dica- tur, concedo tibi privilegium idem, quod Petro concessi, hoc ad instar illius est expeditum; ita ut omnem limitatio- nem, & extensionem, quam habuerit Petri privilegium, tuum. Pellizzar. tract. 8. capite primo, num. 23. Garcia tractatu 8. diff. 1. dub. 3. numero primo. Bonacin. disputatione prima, questione tertia, punct. 7. §. 1. num. 20. Quare ad valorem privilegii ad in- star, requiritur necessario, ut privile- giū illud, ad cuius similitudinem est concessum, habeat ab initio effe- ctum, & valorem, & sit verè privile- giū; aliàs nulla erit concessio. Sua- rez de legibus, lib. 8. cap. 1 §. num. 2. Pa- laus tractatu 3. disputatione 4. punct. 2. §. 8. numero primo. Bonacin. & Garcia loco citato. Qui hoc bene limitant, quando Princeps in hoc privilegio ad instar expressit quid concedat, di- cendo; Concedo tibi hanc facultatem dispensandi in votis, carnes comedendi, &c. sicut habet Petrus. Tunc licet Petri privilegium sit nullum, tibi con- cel-

sum valet: quia concessio facta, satis- que explicata, per illam particulam ad similitudinem, non irritatur; non enim apponitur ut conditio, sed ex- emplum gratia. §. Similiter si Petri pri- vilegium aliquando fuit validum, & firmum, & amissum fuit, & diminu- tum, aut renunciatione, aut alio mo- do, privilegium ad instar, etiam gene- raliter concessum, absque explicatio- ne materiae, firmum perseverat; quia concessio facta videtur ad instar illius facta, quod Petro concessum fuit, & existimabatur haberi. Pelliz- zar. num. 25. Palus numero quarto. Ex quo inferes, quod si aliqua Religio extinguatur, cui concessum fuit ali- quod privilegium; alia, quae cum illa communicabant, quibus proinde ad instar fuit concessum, illo profruan- tur, ut puncto septimo, dicemus. §. Ac denique si auferatur, diminuatur, aut omnino tollatur privilegium exem- plare, post concessum ad instar, non ob id istud diminuitur aut tollitur: quia solum dependet ab exemplari in fieri, non in conservari, eo quod vo- luntas concedendi privilegium ad instar solum attendit privilegium Pe- tri in exemplum, secundum statum, quem habebat tempore concessio- nis: & sic ex variatione postea suble- quenti in exemplari, non variatur privilegium ad instar. Lezana tom. 4. verbo privilegium, num. 24. Garcia n. 1. Peyrin. tom. 1. privileg. constit. Pyrithi §. 11. num. 52. Portel. in dub. re- gular. verbo privilegium, num. 17. Ro- driguez quest. regul. tom. 1. quest. 9. art. 9. Antonius à Spiritu sancto tract. 1. disputatione prima, num. 34.

M m 3

Ex

Ex motu proprio.

Diversitas inter privilegium ex motu proprio concessum, & ad instantiam partis.

40. Privilegium ex motu proprio concessum, differt ab eo, quod conceditur ad instantiam partis; quia istud conceditur, quando propter instantiam privilegii, vel alterius ejus partes gerentis conceditur à Principe, alias non concessuro: illud est quod Princeps à se motus independenter à qualibet intercessione, concedit. Nec ob id à tali gratia, vel privilegii concessione excluditur petitio privilegii; potest namque ab eo peti, & tamen privilegium non expediti ob ejus petitionem, tanquam per causam formalem, sed ex mera voluntate Principis, quia conceditur ex ejus voluntate sicut est petitum; non quia petitum est. Sanchez de matrimon. lib. 8. disput. 1. num. 6. Suarez lib. 8. de legibus, cap. 12. num. 6. & 7. Cæterum, quia talis motio, & voluntas Principis, non potest constare nisi ex ejus expressione; quia continet universalem negativam, nimirum, ex nullo alio motum esse, cujus probatio est moraliter impossibilis, nunquam gratia censenda est motu proprio concessa, nisi hoc in ipsa concessione exprimat, ut constat ex cap. si motu proprio, de prabendis in 6. & tenent Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 23. num. 8. Palaus tract. 3. disp. 4. punct. 2. §. 6. num. 2. §. Triplex datur discrimen inter privilegium ex motu proprio, & ad instantiam partis. Primum, quod cæteris paribus, illud semper est favorabilius: hoc vero magis odiosum, præsertim si gratia insolita sit, & extraordinaria,

Secundum, quod quando privilegium motu proprio conceditur, ordinariè suum effectum non ante consequitur, quam privilegiato innotescat cap. si tibi absenti de prabendis in 6. Privilegium autem, quod in gratiam petentis, per litteras, vel procuratorem conceditur; statim suum effectum sortitur, cum conferens annuit, vel voluntatem suam significavit, etiam hoc ignorante eo, qui postulavit. Sylvester verbo privilegium, quest. ultim. Bassæus eodem verbo, §. 1. num. 5. & 9. Pellizar. tract. 8. c. 1. n. 8. Sanchez lib. 3. de matrim. disput. 36. n. 6. & Nos infra n. 69. dicemus.

Tertium discrimen, ab aliquibus Quod absolute assignatur, nimirum, quod privilegium motu proprio expeditum excludit omnem subreptionem, vel saltem præsumptionem illius: secus si ad instantiam partis concedatur, ut colligitur, ex cap. si motu, de prabendis in 6. Sed hoc cum grano salis est accipiendum. Vitium namque subreptionis potest provenire, vel ex taciturnitate veritatis alioqui explicandæ, ut si petens privilegium non exprimat ea, sine quibus non solet juxta stylum curiæ concedi; quibus cognitis, fortè non concederetur. Et hoc vitium subreptionis, per clausulam ex motu proprio, tollitur: quia tunc censetur Principem à se ipso motum concessisse, & velle supplere defectum ex parte informationis defectuosæ. Vel potest provenire ex falsæ causæ expressione, qua non stante, non solet concedi; ut si in petitione dispensationis dicatur puellam pati jacturam honoris, vel esse pauperem, vel man-
surata

suram innuptam, quod re ipsa falsum erat: tunc clausula motus proprii non tollit hanc subreptionem: quia quando falsa causa exprimitur, satis constat principem, illa informatum esse, & ex falsa informatione processisse, & non censetur concedere privilegium, nisi quatenus iudicat rem sic se habere. Cum ergo aliter sit, ac ipse existimat, efficitur non habere intentionem concedendi, & sic esse nullum privilegium. Menochius libro secundo, de arbitrar. centur. 3. casu 201. num. 80. Sanchez lib. 8. de matrimon. disput. 21. num. 47. & 52. Barbof. de clausul. clausul. 79. num. 19. Pellizzar. num. 18. Palau §. 6. num. 5. & 7. Layman. supra num. 8. Antonius à Spiritu sancto tract. 1. disputat. 1. num. 81. §. Et similiter non validatur gratia, etiam ex motu proprio concessa, si ex aliis capitibus sit subreptitia, vel nulla, vel ratione personæ; ut si alioqui inhabili concedatur, nimirum si beneficium impendatur excommunicato, illegitimo, puero, &c. non obienta prius dispensatione: quia hæc clausula motu proprio significat concedentem moveri à se, non ab alio, in concessione; non vero se dispensare in impedimentis, vel in inhabilitatibus, si quæ existunt. Sic citati Authores, cum Suarez lib. 8. de legibus, cap. 12. num. 14. in fine. Vel ex parte materiæ; ut si in præjudicium tertii expediatur: quia non est censendum concedentem velle juri acquisito derogare, nisi illius faciat mentionem. Et idem est, ob eandem rationem, si privilegium sit adversus consuetudinem, vel legem particularem. Sic omnes citati Authores.

Ex certa scientia, & de plenitudine potestatis.

42. Hæc duo ferè coincidunt, & eandem vim habere, omnes uno ore proclamant; de quibus infra plura dicemus. Igitur privilegium expediti potest, vel in forma communi; vel ex certa scientia, & de plenitudine potestatis. In forma communi expeditur, quando Pontifex de negotio non bene instructus confirmat contractum, vel privilegium in eo statu, & prout antea erat, cap. quia diversitatem. de concessione prebenda. Et sic nec confirmat contractum nullum, aut privilegium, neque ei novum robur adjicit. Ex certa scientia concedens præsumitur procedere cum plena notitia illius negotii, & omnium circumstantiarum: ideo confirmat actum, aliàs ex defectu alicujus circumstantiæ nullum, eique addit novum robur, tribuitque validitatem, cap. 1. de transact. & sic ex certa scientia, quæ valuerunt, approbantur; quæ valida non sunt, recipiunt robur ex confirmatione. Tamburin. tomo primo, de jure Abbatum, disputatione 18. questione prima, numero septimo, Barbof. in collect. ad caput cum dilecta, numero decimo octavo, de confirmationibus. Et stante hac clausula, contraria omnia censentur sublata, absque alia derogatione, vel clausula non obstante. Barbof. de clausulis usu frequentibus, clausula 59. numero duodecimo, Tambur. supra quasit. 6. numero decimo quinto. Qui addunt, quod pariter operatur, ut id, quod confirmatur, si non fuit solemne, reddatur solem-

Clausula ex certa scientia declaratur, & ejus effectus.

solemne; itaut det robur quoad solemnitatem, sicut quoad validitatem: & ideo supplet omnes defectus solemnitatis, non provenientes à natura; quia Papa potest juris solemnitates supplere, sententiamque sine ordine judiciali prolaram, confirmare; supplendo juris positivi defectus, non tamen juris naturalis. *Abbas cap. ex litteris, de fide instrum. cap. ea que desunt, de re iudicata.* In tertii vero præjudicium nihil operatur, maxime si sit in re alicujus momenti: neque etiam in his, quæ in facto consistunt, de quibus Princeps non præsumitur habuisse notitiam. *Sanchez lib. 8. de matrim. disp. 4. num. 6. Barbof. claus. 59. n. 34. Ant. à Spir. S. tract. 1. disp. 1. num. 82.*

Quando ponitur clausula de plenitudine potestatis.

43. Idem ut diximus operatur clausula de plenitudine potestatis, & addit, ut ea posita nihil operari possit contra privilegium. *Barbof. clausul. 41. num. 21. Tambur. quest. 6. num. 29.* & sic de potestate absoluta rem minus validam, reddit validam, & efficit quod nullus inferior Ordinarius possit de validitate illius rei amplius cognoscere; & quod si quis iuste non possideat, incipiat iuste possidere, & habet vim novæ concessionis, ut ex Glossa, & Felino probat *Archangel. lib. 1. cap. 4.* sed istæ clausulæ solum habent vim novæ concessionis; quando privilegium fuit validum à principio, & postea revocatum, vel abrogatum fuit. Nam si privilegium fuit nullum à principio, & subreptitium; per sequentem confirmationem his clausulis muniram non confirmatur, nisi expresse dica-

tur, *Non obstante falsitate, & subreptione.* Circa quæ plura dicemus infra *cap. 3. cum de confirmatione privilegiorum agemus.*

Appellatione semota.

44. Ista clausula non excludit appellationem, à sententia interlocutoria; sed definitiva, ut diximus *hoc volum. tract. 15. cap. 7. punct. 1.* & tenet *Tambur. tom. 1. disp. 28. quest. 6. num. 60.* licet aliqui, etiam ad interlocutoriam, extendi asserant. *Hieronym. Garcia in Politic. regul. tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 6. num. 18. Sanchez consil. tom. 2. lib. 6. c. 3. dub. 2. num. 24. Lezana tom. 3. verbo clausul. num. 10.* & non intelligitur ut solum frivolum appellationem excludat, sed etiam legitimam, Frivola enim, ex jure ipso est rejecta, ut ibidem diximus; & ideo ut clausula aliquid operetur utramque excludere, est judicandum. *Tambur. num. 57. Peyrin. in expositione 7. const. Julij II. num. 3. titul. 1. Rodriguez. qq. regul. tom. 1. quest. 8. art. 13.* & hoc intelligendum est, nisi sit clara & manifesta injustitia, in re gravi, & multum onerosè gravans, ut ibidem *num. 17.* probavimus, & tenent citati Auctores. Eodem modo, quo tollitur appellatio per istam clausulam, etiam recusationem tolli censendum est: quia recusatio, & appellatio eodem modo in jure excluduntur, vel admittuntur, juxta dicta *loco citato num. 21.* ubi plura diximus de appellationibus, quæ per privilegia Regularium, sunt Religiosis prohibita.

Non

Non obstantibus, &c.

Quando 45. Hujus clausulæ effectus est tollere omnia, quæ dispositioni, in qua clausula est posita, obstare possunt: sed quando non obstantibus privilegiis in contrarium, non censentur revocata privilegia inserta in corpore juris, nisi dicatur, *non obstantibus omnibus, & singulis privilegiis*. Nam istæ dictiones, *omnes & singula*, adeo efficaces sunt, ut etiam privilegia juris communis contineant, & quæ aliàs comprehensa non erant. Bordon. tom. 2. resol. 52. num. 13. Antonius à Spiritu sancto tract. 1. disp. 2. num. 85. Nec etiam extenditur ad privilegia, quæ habent clausulam, ut revocari non possint, nisi de eis fiat expressa mentio; nisi addantur alia verba, quibus voluntas derogantis amplius explicetur; nimirum dicendo, *Non obstantibus quibuscumque privilegiis, sub quacumque forma concessis, vel etiam si de verbo ad verbum debeat de illis mentio fieri, vel si dicat, non obstantibus quibuscumque derogatoriis derogatoriis*. Quia sensus hujus clausulæ est, ut per eam revocentur quæcumque privilegia, etiam si habeant clausulam, ut non censentur revocata, nisi de illis expressa mentio fiat. Lezana tom. 3. verbo clausula num. 42. Tambur. quest. 6. nu. 37. §. Neque extenditur ad privilegia per modum contractus concessa, nisi in ipsa revocatione dicatur, *etiam si per modum contractus*: nec derogat privilegiis ad pias causas, neque ea, quæ commiserationis causa, ob publicam utilitatem concessa sunt. Barbof. de clausulis, clausul.

83. num. 18. Tambur. num. 40. Lezana num. 44. Neque ad vivæ vocis oracula, quæ in odiosis non veniunt nomine privilegiorum; bene tamen in favorabilibus, nisi de eis fiat expressa mentio. Barbof. Tambur. citat. Antonius à Spiritu sancto num. 84. & idem est de privilegiis per consuetudinem acquisitis, ob eandem rationem, juxta dicta num. 31. Nec concessa à Conciliis generalibus, nisi de eis expressa mentio fiat, sub hac forma: *non obstante quacumque constitutione, sive lege à Concilio generali condita*. Pellizz. tract. 8. cap. 1. num. 98. Archangelus de privilegiis lib. 1. cap. 3. Peyrin. ad constit. 1. Sixti IV. num. 12. Imo addunt Henriquez lib. 7. de indulg. cap. 27. num. 3. Sanchez de matrim. lib. 3. disp. 26. quod si privilegium contineatur in Tridentino, non sufficit privilegiorum revocatio, nisi fiat expressa mentio Trid. Circa quæ vide quæ latè diximus tom. 2. tract. 10. de censuris c. 2. n. 52.

Ex confidentia hujus indulti.

46. Hæc clausula, quando ponitur, ut nemo ex confidentia privilegii delinquat, excludit ea, quæ fiunt ex causa motiva illius, seu quando quis movetur ad delinquendum, ob confidentiam, quod per indultum liberabitur, ut de bulla compositionis, quæ non valet cum ex confidentia, v.g. omittitur officium divinum, diximus tractatu precedenti, cap. 2. n. 67. Cæterum quando talis clausula, in privilegio non apponitur, licet aliqui dicant subintelligendam esse, quia

Clausula ex confidentia declaratur.

Na

Pon-

Pontifex in suis privilegiis non intendit viam sternere pro peccatis, verius est oppositum, & quod possunt absolvi utique privilegiis, in quibus talis clausula non invenitur, qui ex eorum confidentia peccant. Quia cum Pontifex vult non valere suum privilegium, pro his, qui ex confidentia delinquent; id exprimit: ergo quando non exprimit, adhuc in eo casu valere intendit: aliàs clausula illa superflua esset, si etiam absque illa eundem effectum haberet. Lezana tom. 1. c. 18. n. 42. Lugo de pœnit. disp. 20. sect. 8. n. 130. Sanch. Summ. lib. 4. de voto, c. 54. n. 18. Suar. de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. c. 21. n. 10. & 11. & lib. 6. de voto c. 13. n. 6.

Ut non censeantur revocata, nisi de eisdem de verbo ad verbum mentio fiat.

Dux a-
liæ clau-
sulæ ex-
plican-
tur.

47. Ut privilegium, simili clausula munitum, per subsequens revocari possit, requiritur & sufficit, ut in eo, clausula hæc revocatoria revocatoria ponatur: *Non obstantibus quibuscumque privilegiis, etiamsi de eis de verbo ad verbum mentio fieri debeat.* Quia Summus Pontifex hoc modo loquendi, satis indicat velle privilegium revocare, quod semper ab ejus voluntate dependet. Secus verò de revocatione facta per clausulam generalem, *Non obstantibus*: quia per eam non explicat sufficienter Pontifex, velle privilegium sic roboratum, in firmare: aliàs frustra illa clausula in privilegiis apponeretur. Sylvest. verbo *Privileg.* n. 10. & verbo *Exemptio*, §.

11. Bonacin. disp. 1. quest. 3. punct. 8. §. 3. num. 11. Tambur. tom. 1. disp. 16. q. 8. num. 1. & 2. Cæterum sufficienter derogatur hujusmodi privilegio, per clausulam, *quorum tenores*, per quam ex curiæ observantia derogatur quibuscumque privilegiis, habentibus derogatoriis derogatorias, quæ inventa fuit, ut Papa possit derogare gratis, quarum notitiam non haberet. Tambur. num. 3. Gonzalez ad regul. 8. Cancellaria. Glossa 36. n. 3. Rota decis. 213. num. 1. part. 1.

Quatenus sunt in usu.

48. Hæc clausula, quæ solet poni in confirmationibus tantum, ea confirmat privilegia, quæ sunt in observantia, & retinent suum vigorem; non verò, quæ reddita sunt invalida, vel amissa per non usum, vel renunciationem: secus verò si sunt in usu, quàmvis reddita invalida, ex quocumque alio capite hoc proveniat. Suar. lib. 8. de legib. cap. 18. num. 16. Joannes à Cruce lib. 2. cap. 3. dub. 2. concl. 6. Tambur. tom. 2. disp. 17. q. 6. num. 1. Antonius à Spiritu sancto tract. 1. disp. 1. num. 71. §. At verò si per modum communicationis, vel ad instar aliquod privilegium prius concessum Mendicantibus, alicui ordini, vel Ecclesiæ conferatur, cum hac clausula: *quatenus est concessum*, non tenetur disquirere talis Ordo, num hujusmodi privilegium, tempore concessionis sibi factæ, esset in usu apud Mendicantes, necne: si constet privilegium hoc tempore, quo dicitur Ordo, vel Ecclesia vult eo uti, esse

esse in usu penes Mendicantes; cum sic supponatur fuisse in usu, etiam eo tempore, in quo facta fuit concessio: siue etiam non constet esse in usu, hoc ipso tempore; modo constet ante talem concessionem, fuisse aliquando in usu. (Sic enim præsumitur fuisse in usu tempore concessionis) secus si constet tale privilegium nunquam fuisse in usu; sic namque præsumitur non fuisse tempore concessionis. Rodriguez *qq. regul. tom. 3. quest. 52. art. 4.* Pellizzar, *tom. 2. tract. 8. cap. 1. num. 88.*

Quatenus sacris Canonibus, & decretis Concilii Tridentini non adferantur.

Clausula frequentissima declaratur.

49. Hæc clausula frequentissima est in bullis, quæ modo expediuntur, sed non sic intelligenda est, ut per sacros Canones intelligantur omnes, qui in corpore juris sunt inserti, plura enim privilegia, & frequentiora dantur contra jus commune Canonicum, & hæc confirmatio vel concessio cum tali clausula, nihil operaretur. Sed neque intelligenda est de Canonibus in Tridentino insertis, prout distinctis à Decretis, prout aliqui dicunt, arbitantes dictionem illam & quæ conjunctiva est, conjungere canones Concilii, cum ipsius Decretis, & de Canonibus, & Decretis Tridentini esse intelligendam: ut docent Tambur. *supra quest. 6. numer. 2.* Lezana *tom. 3. verbo clausul. num. 27.* Leander à Murcia *quest. select. super regul. num. 34.* Antonius à Spiritu S. *supra num. 71.* sed hoc minime est te-

nendum, siquidem contra Canones Concilii, qui res de fide continent, nullam datur privilegium, nec potest esse: significat ergo in præsentibus Canon idem quod Decretum Concilii; nam verbum Canon late sumptum significat idem quod regula, statutum, dispositio seu decretum. Nec est inconueniens, ut diversa verba, idem significantia, gemmentur, sed frequenter in Bullis dicitur: *Fruantur, potiantur, gaudeant*, quæ idem prorsus significant: & ob id aliqui Pontifices verbum *Canonis* omittunt: Sic Bordonus *resol. 52. num. 313.* Diana *3. part. tract. 2. resolut. 59.* Petrus ab Angelis *disp. 7. sect. 2. num. 18.* Donatus *tract. 11. q. 14. num. 5.* Hieronymus Rodriguez in *Compend. resol. 116. numer. 16.*

50. Sed quando talis clausula apponitur, non de omnibus Decretis Concilii intelligitur; sed tantum de illis, quæ resistunt privilegiis contra ipsa, seu in quibus est clausula: *Non obstantibus quibuscumque privilegiis*, & sic de illis, quæ à Concilio revocata sunt per dictam clausulam: hæc enim sunt, quæ simpliciter sunt contraria Tridentino, quæ ab eo revocata fuerunt. Et sic quando aliqua privilegia antiqua confirmantur, vel nova cum dicta clausula conferuntur, non habent vim contra Decreta Concilii, per clausulam *non obstantibus* munita; bene tamen contra alia, in quibus privilegia revocata non sunt, & sic tacite admittuntur. Joannes à Cruce *lib. 2. c. 3. dub. 6.* Pellizz. *tract. 8. c. 2. n. 81.* Petrus ab Angelis *n. 19.* Diana *p. 11. tr. 2. resol. 6.* Suar. *lib. 8. c. 18. num. 18.*

De quibus Concilii Decretis, clausula dicta intelligatur.

Bordon. tom. 2. resol. 51. n. 130. Lezana tom. 2. c. 1. n. 58. Tamb. supra n. 3. Hieronym. Garcia tract. 8. diff. 1. dub. 5. n. 5. Navar. in Manual. cap. 27. nu. 190. Thomas à Jesu de procuranda omnium salut. lib. 12. cap. 8. vers. sequitur. Qui idem dicunt de illa clausula: Dummodo constitutionibus Apostolicis non sint contraria, id est, per illa revocata: atque idem sentiendum iudicant de Bulla Pii IV. incipiente: In Principis Apostolorum Sede, qua revocet omnia privilegia, & indulgentia, quae Tridentini Decretis contrariantur: quia cum sit edita talis constitutio, ad maiorem observantiam, & robur Concilii; intelligenda, & explananda est, prout idem Concilium intelligitur & explicatur.

Supplentes omnes, & singulos defectus.

Triplex defectus qui suppleri, vel non suppleri potest, exponitur.

§ 1. Triplex defectus potest reperiri: vel naturalis, qui sequitur ex rei natura, uti est citatio partis in causis damnatum tertii concernentibus: isti nunquam suppleri possunt à Pontificibus. Alii substantialia, ut quod rescriptum impetrans, non sit excommunicatus; quod non impetret per subreptionem, vel per fraudem; & neque isti suppleantur per dictam clausulam, etiam si ex motu proprio expediatur, ut diximus num. 41. Alii dicuntur in praesenti defectus accidentales, illi nimirum, qui solum ex jure positivo exiguntur, quosque supplere potest Pontifex, & per istam clausulam intendit supplere. Barbof. de clausul. clausul. 177. nu. 158. Tam-

bur. tom. 1. disput. 16. quest. 6. num. 4. & 5. Rodriguez tom. 1. quest. regular. quest. 8. art. 15. Moneta, de commut. ultim. volunt. cap. 7. n. 158. Nec supplet defectus, qui concernunt personam supplicantis, vel contrahentis, prout nec supplet defectum causae. Barbof. n. 19. Tambur. n. 5.

Prorsus eximimus, ac totaliter liberamus.

§ 2. Clausula ista ob suam generalitatem, & derogat privilegiis privatæ personæ concessis, & etiam Communitati in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, etiam motu proprio, & ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, aut per viam generalis legis, aut statuti perpetui, & excludit omnem interpretationem in contrarium, vel omnia, & singula, quae in contrarium excogitari possunt. Henriquez lib. 7. de indulgentiis cap. 27. nu. 4. Tambur. num. 6. & 7. Peyrin. ad constit. 2. Sixti IV. num. 10.

Sine Parochiae praedictio.

§ 3. Quando Pontifex in privilegiis Alia dicit, vitandum esse parochiae praedictio clausula dicitur ab exemptis, & privilegiatis, explicandum est tantum circa decimas, & primitias Clericis, à laicis exhiberi solitas, prout declaravit Sixtus IV. sicuti refert Joannes à Cruce, l. 2. c. 5. dub. 7. conclus. 2. Tambur. sup. n. 18 Antonius à Spiritu sancto tract. 1. disp. 1. num. 77. Peyrin. de Privileg. ad const. Pyrrhi. n. 32.

De-

Decretantes irritum, &c.

Quando per clausulam a-ctus irritatur, 54. Per istam clausulam irritantur omnia, quæ in contrarium fieri possunt, per eamque forma inducitur: quæ non servata, actus ipso jure corrumpitur, & sic est nullus ipso jure, etiam parte non opponente; nisi actus ante illius Decreti interpositionem planè perfectus sit, & ligat etiã ignorantem, non solum si in eo Decreto dicatur: *scilicet, vel ignoranter*: sed etiã si non adsint hæc verba, quoad effectum nullitatis, non quoad pœnas in eo Decreto impositas. Quod procedit, si constitutio facta sit in proprio sive in forma communi, si causa cognita, si non cognita; tollitque præscriptionem & consuetudinem in præteritum inductam, & secundum aliquos, etiam in futurum. Barbof. *clausul. 40. à n. 2.* Tambur. *à n. 47.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancellar. Glossa 67. à n. 12.*

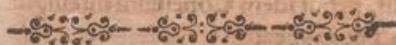
Ex tunc prout ex nunc.

Alia clausula aperitur, 55. Habet hunc effectum ista clausula, ut actus postea factus, censeatur à principio factus; non tamen est retroactiva à die dati in præjudicium juris alteri quæsito, medio tempore. Barbof. *clausul. 61. n. 8. & 26.* Antonius à Spiritu sancto *n. 90.* Tambur. *à n. 51.*

Dummodo peccata non sint in contemptum clavium.

Quando in contemptu peccata 56. Non intelligitur quis peccare in contemptum clavium, & Ecclesiæ, ut inquit D. Thom. *2. 2. q. 186. art. 9. ad*

3. quando ex odio, iracundia, aliove affectu delinquit; sed quando non vult subijci clavibus, etiam si credat ad hoc teneri (aliàs esset hæreticus) & tunc non poterit uti privilegio, qui sic peccavit, nisi postea idem privilegium fuerit concessum sine ulla clausula, sed absolute. Nam generalitas posterioris sufficit ad revocandam limitationem anterioris, ut in privilegio concessio Religiosis ab Eugenio IV. & Bonifacio VIII. Quod postea Clemens IV. absolute concessit. Rodriguez. *tom. 1. quest. 20. art. 5.* Suarez *de Relig. tom. 4. tract. 8. l. 2. c. 21. n. 10.* Hieron. Garcia *in Peltic. regul. tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 5. num. 1.*

PUNCTUM V.

De conditionibus requisitis, ut privilegium sit licitum, & validum.

57. **P**reter hucusque numeratas Scriptura pro privilegio ra pro privilegii valore non requiritur: est tamen conveniens. conditions, pro privilegiis valide aut licite accipiendis, tres aliæ restant explicandæ: nimirum, *scriptura*: quando necessaria sit *promulgatio & notitia* illius. Et loquimur de privilegio à Principe concessio: nam de eo, quod consuetudine comparatur, nullam scripturam, promulgationem, aut notitiam ejus, ad valorem requiri compertum est; sed solum actuum repetitionem, quibus consuetudo introducatur. Igitur scriptura, seu bulla, vel breve, per se necessaria non est ad privilegii, & gratiæ valorem, ut constat *ex Clementina dudum, de*